

Les 10 – Antwoorden

Opdracht: Vertaal, plaats klinkertekens en geef de uitspraak.

Drie koningen	שְׁלוֹשָׁה מַלְכִים	sjelosjah meláchim
Twee koninginnen	שְׁתֵי מַלְכוֹת	sjete meláchet
Acht stenen	שְׁמוֹנֶה אַבְנִים	sjmonèh avánim
Die lepels	הַכַּפּוֹת הַהֵן	hakapot háhen
Zes steden	שֵׁשׁ עָרִים	sjesj árim
Waar zijn de tien vijgen?	אֵיפֹה עֵשֶׂר הַתְּאֲנִים?	efoh èsèr hate'enim?
Twee tafels	שְׁנֵי שְׁלֹחָנוֹת (שׁוֹלְחָנוֹת)	sjene sjoelchánót
Zeven bronnen	שִׁבְעָה בְּאֵרוֹת	sjiváh be'èrot
Negen stoelen	תִּשְׁעָה כִּסְאוֹת	tisjáh kisót
Die vier agenda's	אַרְבַּע לוחות הֵם	arbá'áh loechot hem
עֶשֶׂר דְּקוֹת לְאַרְבַּע	èsèr daqot le'arba	Tien minuten voor vier
אֵיפֹה אֲשׁוּר?	efoh asjoer?	Waar is Assyrië?
מָה הַשָּׁעָה?	mah hasjá'ah?	Wat is de tijd? Hoe laat is het?
אַתָּה דָּוִד?	attáh dawid?	Bent u David? Maar er kan ook staan:
אַתָּה דוֹד?	attáh dod?	Bent u oom? <i>Daarom gebruikt het moderne</i>
<i>ongevocaliseerde Hebreeuws, om vergissingen te voorkomen, soms toch puntjes, kan de waw als W-klank worden verdubbeld, en kan een yod als 'leesmoeder' worden ingevoegd.</i>		
הַלַּיְלוֹת הַטּוֹבִים הָאֵלֶּה	halelot hatovim ha'elèh	Die goede nachten
זֶה שְׁעוֹן יָד	zèh sjá'on yád	Dat is een polshorloge
אַנְחֵנוּ בְּנֵי אָדָם	anachnoe bene ádám	Wij zijn kinderen van Adam / mensen
הוּא שְׁמוּאֵל	hoe sjmoe'el	Hij is Samuel
הַפְּרוֹת הַטּוֹבוֹת	haparot hatovot	De goede koeien
שְׁלוֹשׁ סוּסוֹת	sjálosj soesot	Drie merries

Les 11 – Werkwoorden 1 – Tegenwoordige Tijd

Werkwoorden vormen het lastigste en uitgebreidste gedeelte van de Hebreeuwse grammatica, met vele pagina's vol tabellen, die we slechts spaarzaam in deze cursus behandelen.

Een Hebreeuws werkwoord bestaat gewoonlijk uit een stam van drie 'radicalen', medeklinkers (soms twee, soms vier), waartussen wisselende klinkers worden gevoegd, en waaraan voorvoegsels en achtervoegsels worden toegevoegd.

Een werkwoord kan zeven vormen (vervoegingswijzen, binyanim) met een iets andere betekenis tellen, die gelukkig niet voor alle werkwoorden voorkomen.

Als stam van een werkwoord gebruikt men veelal de verleden tijd, derde persoon mannelijk enkelvoud, omdat dit de kortste vorm van het werkwoord is. Deze vorm vind je ook in de meeste woordenboeken. In feite betekent die vorm niet 'lopen' maar 'hij liep'.

Als voorbeeld van de vele vormen van een werkwoord kiest men gewoonlijk voor קָטַל, qátal, doden; geen vrolijk werkwoord, maar je kunt er alles goed aan laten zien.

De deelwoorden (בֵּינֹנִי {benoni}) zijn een buitenbeentje bij de werkwoordsvormen. In gebruik en vorm zijn het naamwoorden, die als zodanig worden vervoegd, en niet verbogen zoals werkwoorden (wat veel eenvoudiger is). De deelwoorden worden altijd gebruikt met een persoonlijk voornaamwoord, of een vervanger daarvan. In deze les een uitleg van het tegenwoordig deelwoord (tegenwoordige tijd), in een latere les het lijdend deelwoord. Bij deelwoorden gebruikt men als ontkenning gewoonlijk het woord אֵין {en}, geen, in plaats van לֹא {lo}, nee, niet.

Het tegenwoordig deelwoord of bedrijvend deelwoord (participium activum) wordt in het moderne Hebreeuws gebruikt als een normale tegenwoordige tijd, זָמַן הוֹנֶה {zman howèh}. Je kunt deze het beste vergelijken met de Engelse ing-vorm: I am coming, 'Ik ben komende', oftewel 'ik kom'. De kenmerkende klanken zijn o – e of o – è.

Er zijn slechts vier vormen, die afhangen van mannelijk of vrouwelijk, enkelvoud of meervoud, en waarin we veel herkennen van de meervoudsvormen van zelfstandige naamwoorden.

	קָטַל	Doden	אָכַל	Eten	שָׁתָה	Drinken	
Enkelvoud – m	קָטַל, קוֹטֵל	qotel	אָכַל	ochel	שָׁתָה	sjotèh	
Enkelvoud – v	קָטַלְתְּ, קוֹטְלִית	qotèlèt	אָכַלְתְּ	ochèlèt			
	of קָטַלְהָ, קוֹטְלָהּ	qot'láh (ongebruikelijk)			שָׁתָה	sjotáh	
Meervoud – m	קוֹטְלִים, קָטְלִים	qot'lim	אוֹכְלִים	och'lim	שׁוֹתִים	sjotim	
Meervoud – v	קָטְלוּ, קוֹטְלוּ	qot'lot	אוֹכְלוּ	och'lot	שׁוֹתוּ	sjotot	

In het moderne Hebreeuws wordt voor de o-klink de waw (i) ingevoegd, in ouder Hebreeuws wordt vaak volstaan met een puntje, zoals in het eerste voorbeeld te zien is.

Woordvolgorde: in de Tanach, het Oude Testament, wordt een werkwoord beschouwd als het belangrijkste woord van een zin, en het komt daarom vóór het zelfstandig naamwoord.

In modern Hebreeuws lijkt de woordvolgorde meer op die van het Frans of Engels (denk ik).

Woordenschat: We gaan ons ontbijt nuttigen.

אָכַל	áchal (ww)	Eten	בֵּיצָה	betsáh (v!)	Ei בֵּיצִים betsim
אוֹכַל, אָכַל	ochèl (m)	Voedsel, eten	בֵּיצָה רַכָּה	betsáh rakáh (v)	Zacht gekookt ei
שָׁתָה	sjátáh (ww)	Drinken	בֵּיצָה קָשָׁה	betsáh qásjáh (v)	Hard gekookt ei
אֲרוּחָה, אֶרְחָה	aroecháh (v)	Maaltijd	קָפָה הַפּוֹךְ	qáfèh háfoech (m)	Koffie met melk
שְׁחוֹר לֶחֶם	lèchèm sjáchor (m)	Bruin brood	קָפָה שְׁחוֹר	qáfèh sjáchor (m)	Zwarte koffie
לֶחֶם לָבָן	lèchèm láván (m)	Wit brood	חָלָב	cháláv (m)	Melk
בֵּית לֶחֶם	bet lèchèm, 'broodhuis', Bethlehem		סוּכָר, סוּכָר	soekár (m)	Suiker
גְּבִינָה	gevináh (v)	Kaas	תֵּה	téh (m)	Thee
רִיבָה, רִיבָה	ribáh (v)	Jam	מִיץ תְּפוזִים	mits tápoezim (m)	Sinaasappelsap
			עַם	im (vz)	Met

Misschien mist u in deze lijst de vleeswaren. Die zijn er niet, want er staan kaas en melk op tafel, en melkspijzen en vleesspijzen behoren niet in één maaltijd, dat is niet כֹּשֶׁר kosjer.

Opdracht: Vertaal, plaats waar nodig uitspraaktekens, geef de uitspraak.

Hij drinkt sinaasappelsap

Ik eet bruin brood met een hardgekookt ei

Wij (m) drinken melk

Wij (v) drinken thee

Zij eet wittebrood

Ik (m) drink koffie met melk met suiker

לֶחֶם שְׁחוֹר עִם רִיבָה

הוּא בֵּיצָה רַכָּה

אֵת אוֹכַלְתְּ גְּבִינָה

הִיא שׁוֹתָה קָפָה שְׁחוֹר

Bronnen: Lessen van ds. Wuister; Leerboek der Hebreeuwsche Taal, rabbijn S.Ph. de Vries; Teach Yourself Biblical Hebrew, prof. R.K. Harrison; HebrewOnline.com.

Zie ook: [Les 25](#), woordenlijst t/m les 24.